

SREDNJA EKONOMSKO-POSLOVNA
ŠOLA KOPER

Program: **EKONOMSKI TEHNIK**

GRADIVO ZA PREDMET

Modul: EKONOMIKA

VS: Temeljne računovodske informacije

I. sklop: sredstva in viri sredstev
2. letnik ET

Pripravila za interno uporabo

TATJANA ČERNAČ STUPAR, univ.dipl.ekon.

Viri:

- Slovenski računovodski standardi
- Temelji računovodstva, Maja Zaman in drugi
- Računovodstvo 1, Tanja Batistič
- Uradni listi RS

Koper, september 2013

1 RAČUNOVODSTVO

Računovodstvo vrednostno spremlja, proučuje in prikazuje poslovanje podjetja.

Sestavljeno je iz:

a) načrtovanje b) knjigovodstvo c) nadzor f) analiza

Podjetja morajo voditi poslovne knjige ter izdelati letna poročila v skladu z določbami in drugimi predpisi ter ob upoštevanju računovodskih standardov ter računovodskih predpisov.

Pri sestavljanju računovodskih izkazov je pomembna:

- stalnost,
- doslednost
- evidentiranje sprememb v trenutku nastanka.

Podjetja sestavljajo računovodske izkaze in poslovna poročila za poslovno leto, ki se lahko razlikuje od koledarskega leta.

Vsi računovodski izkazi in poslovna poročila, morajo prikazovati resnično stanje premoženja in poslovni izid podjetja.

1.1 KNJIGOVODSTVO

Je sestavni del računovodstva in zajema evidentiranje poslovnih dogodkov, ki vplivajo na premoženjsko stanje podjetja; torej knjigovodstvo spremlja celotno dejavnost podjetja in ugotavlja uspešnost poslovanja podjetja v določenem trenutku.

Poznamo:

- a) **enostavno knjigovodstvo**, pri tem načinu vodimo evidence tako, da poslovni dogodek zapišemo samo enkrat. To vodimo v posebnih knjigah (npr. knjiga prihodkov in odhodkov).
- b) **dvostavno knjigovodstvo** pa pomeni, da vsak poslovni dogodek knjižimo dvakrat. Poslovni dogodek povzroči spremembo najmanj na dveh delih premoženja. Zakon o gospodarskih družbah zahteva vodenje dvostavnih poslovnih knjig na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin. Označevanje posameznih poslovnih dogodkov temelji na kontnem načrtu, oblikovanem na podlagi računovodskih standardov.

Primer: Blagajnik dvigne gotovino iz rednega transakcijskega računa (TRR).

+

—

Blagajnik dvigne - pomeni, da denar položi v blagajno, zato se stanje blagajne poveča, na drugi strani pa se stanje denarnih sredstev na TRR zmanjša.

Knjigovodstvo evidentira le poslovne dogodke, ki se nanašajo na premoženje podjetja in jih evidentira v denarnih enotah – EUR (npr. 1.000,00 €). V EUR zato, da lahko podatke sešteva, jih primerja med seboj in sestavlja izkaz premoženjskega stanja in izkaz uspešnosti poslovanja podjetja.

2 SREDSTVA

Da lahko podjetje opravlja svojo dejavnost, mora imeti na razpolago določena sredstva.

Npr.: delavci v industrijskem podjetju opravljajo svoje delo v poslovnih stavbah, na določenih strojih, poleg tega pa uporabljajo še razna orodja in druge pripomočke za delo. Potrebujemo tudi material, gorivo, denar za plačevanje storitev drugim (elektrika, poštnina) itd.

Sredstva predstavljajo za vsa podjetja z ekonomskega vidika določeno **premoženje**, ki mu pravimo **AKTIVA** podjetja.

2.1 VRSTE SREDSTEV

DOLGOROČNA SREDSTVA

KRATKOROČNA SREDSTVA

2.1.1 DOLGOROČNA SREDSTVA

Dolgoročna sredstva imajo tri značilnosti:

1. daljša življenjska doba,
2. v delovnem procesu se samo obrabijo ali amortizirajo
3. so večje vrednosti
4. med uporabo ohranjajo svojo obliko

I. Neopredmetena dolgoročna sredstva:

- dobro ime prevzetega podjetja
- dolgoročne pravice do industrijske lastnine (patenti in licence, blagovne znamke ...)
- itd...

II. Opredmetena osnovna sredstva:

- **zemljišče** : kmetijsko zemljišče, stavbno zemljišče,...
- **zgradbe**: upravna stavba, tovarniška zgradba, skladišče, garažna hiša, ...
- **oprema**: stroji, naprave in napeljave, prevozna sredstva, laboratorijska oprema...
- **drobni inventar**: čas uporabnosti je > od 1. leta : veliko orodje, velika embalaža – kontejnerji, nabavna vrednost po dobaviteljevem računu več kot 500,00 EUR.
- **biološka sredstva**: vinogradi, oljčni nasadi, breskovi nasadi, plemenska živina, ...
- **druga oprema**: umetniške slike, spomeniki, ...

III. Dolgoročne finančne naložbe

So tiste finančne naložbe, ki jih namerava imeti podjetje naložbenik v posesti v obdobju, daljšem od enega leta, in jih nima v posesti za tekoče (kratkoročno) trgovanje.

- naložbe v kapital drugih podjetij (kapitalski deleži, delnice)
- naložbe v finančne dolgove drugih podjetij (dolgoročno dana posojila)

VAJA 1 - Označi v katero skupino spadajo dolgoročna sredstva:

SREDSTVO	OPREDMETENO	NEOPREDMET.	DOLG. FIN. NAL.
poslovna stavba			
računalnik			
osebni avto			
skladišče			
nasad jablan			
licenca			
miza			
dano posojilo za 3 leta			
zemljišče			

2. 1. 2 KRATKOROČNA SREDSTVA

Značilnosti kratkoročnih sredstev so:

1. življenjska doba je krajša od enega leta,
2. v delovnem procesu se porabijo (spremenijo obliko – npr. iz materiala dobimo proizvode),
3. njihova posamična vrednost je manjša.

1. Zaloge :

- material in surovine,
- nedokončana proizvodnja,
- proizvodi,
- trgovsko blago,
- drobni inventar z življenjsko dobo < od 1. leta in katerega vrednost je do 500,00 EUR. (delovna obutev, delovna obleka, čelada, embalaža, drobno orodje: pile, žage, izvijači)

2. Kratkoročne poslovne terjatve :

- terjatve do kupcev
- terjatve za DDV
- terjatve do delavcev

3. Kratkoročne finančne naložbe:

- kratkoročno dana posojila (za obdobje krajše od 1 leta)
- drugi kratkoročni dolžniški vrednostni papirji – prejete menice

2. Denarna sredstva

- gotovina, to je denar v blagajni (bankovci in kovanci, prejeti čeki)
- denar na transakcijskem računu (TRR)
- denar na poti,
- izdani čeki kot odbitna postavka denarnih sredstev

Sredstva predstavljajo premoženje podjetja – **AKTIVO**.

AKTIVA PODJETJA = VSA DOLGOROČNA + VSA KRATKOROČNA SREDSTVA

VAJA 2 Označi v katero skupino spadajo kratkoročna sredstva:

SREDSTVO	ZALOGE	TERJATVE	DENAR. SRED.	KRATK. FIN. NAL
TRR				
zaloga goriva				
zaloga materiala				
Kratk. dano posojilo				
denar v blagajni				
Terjatve do kupcev				

VAJA 3 Določi in izračunaj vrednost dolgoročnih oz. kratkoročnih sredstev

Proizvajalna organizacija ima poslovna sredstva v naslednjih vrednostih:

	VRSTA SREDSTVA	ZNESEK V EUR
Tovarniška zgradba		450.000,00
Denarna sredstva na transakcijskem računu		76.000,00
Gotovina v blagajni		500,00
Stroji		159.800,00
Orodje (več vredno)		5.140,00
Zaloga materiala		8.200,00
Zaloga goriva		2.000,00
Prevozna sredstva		82.808,00
Zaloga delovnih oblek		1.300,00
Terjatve do kupcev		6.150,00
Zaloga nedokončane proizvodnje		3.568,00
Licence		7.520,00
Dolgoročno dano posojilo		25.000,00
Zaloga končnih proizvodov		4.104,00
Kratkoročne finančne naložbe		8.400,00
Dobro ime podjetja		19.850,00
SKUPAJ DOLGOROČNA SREDSTVA	DrS	
SKUPAJ KRATKOROČNA SREDSTVA	KrS	

Kolikšno je premoženje podjetja ? _____ €

VAJA 4 – razvrščanje sredstev

Trgovsko podjetje ima naslednja sredstva:

Upravna stavba	150.400,00 €	Dano dolgoročno posojilo	250.000,00 €
Terjatve do kupcev	21.300,00 €	Tovorni avtomobil	70.455,00 €
Gotovina v blagajni	200,00 €	Oprema v prodajalni	41.865,00 €
Plemenska živina	8.300,00 €	Denarna sredstva na TRR	12.500,00 €

1. DOLGOR. SREDSTVA: _____ € 2. KRATKOROČ. SREDSTVA _____ €

VAJA 5

Razvrščanje sredstev:

Podjetje REKS ima naslednja sredstva.

	VRATA SREDSTEV V EUR	SREDSTVA	
		DOLGOROČNA	KRATKOROČNA
Drobni inventar	95.000,00		
Zgradbe	67.000,00		
Oprema	75.000,00		
Oljčni nasadi	43.000,00		
Blagovna znamka	14.000,00		
Zaloga drobnega inventarja	5.000,00		
Dano kratkoročno posojilo	50.000,00		
Prejete menice	14.000,00		
Prejeti čeki	320,00		
Konji	9.000,00		
TRR	22.475,00		
Patenti	10.000,00		
Terjatve za vstopni DDV	3.200,00		
Naložbe v delnice	14.000,00		
Dano dolgoročno posojilo	63.000,00		
Zaloga blaga	12.000,00		
SKUPAJ			
SKUPAJ AKTIVA			

STRUKTURA ali DELEŽ = del / celoto x 100

1. Vrednost dolgoročnih sredstev je _____
2. Vrednost kratkoročnih sredstev je _____
3. Vrednost premoženja podjetja je _____
4. Delež dolgoročnih sredstev je _____ %
5. Delež kratkoročnih sredstev je _____ %

3. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV - PASIVA

Viri sredstev nam povedo, od katerih pravnih in fizičnih oseb je organizacija oz podjetje pridobila sredstva in kakšne obveznosti zanjo ta pomenijo.

Viri sredstev so torej obveznosti in so lahko:

- lastniki, ki v organizacijo vložijo sredstva in jih ta trajno uporablja pri svoji dejavnosti,
- banka, ki je organizaciji dala posojilo, iz tega sledi obveznost vrnitve s posojilom dobljenih sredstev,
- dobavitelj, ki mu organizacija še ni poravnala računa za prejeto blago ali material,
- predujem, ki ga organizaciji nakažejo kupci z namenom, da jim le-ta nekaj dobavi (npr. blago) ali opravi storitev,

Za vsa sredstva, ki jih ima organizacija, moramo izkazati, od kod izvirajo in kdaj obveznosti iz posameznih virov zapadejo.

AKTIVA = PASIVA

Viri sredstev so torej obveznosti in so lahko:

3.1. KAPITAL

Kapital je obveznost do lastnikov podjetja kot financerjev podjetja, ki zapade v plačilo, če podjetje preneha delovati.

Celotni kapital sestavljajo:

1. Osnovni kapital, ki je lahko glede na vrsto podjetja:

1. delniška družba (d.d.)	delniški kapital,
2. druge gospodarske družbe (d.o.o.)	kapitalski deleži
3. samostojni podjetniki (s.p.)	kapitalska vloga

2. Rezerve iz dobička, se namensko zadrži del čistega dobička iz prejšnjih let, predvsem za poravnavanje morebitnih izgub v prihodnjih letih.

3. **Kapitalske rezerve** - preneseni čisti dobiček iz prejšnjih let

3.2. OBVEZNOSTI IZ NASLOVA DOLGOV OZ. DOLGOVI

3.2.1. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR

3.2.2. FINANČNE IN POSLOVNE OBVEZNOSTI

3.2.2.1. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (zapadejo v plačilo v obdobju, daljšem od enega leta)

- a) **Finančne obveznosti** oz finančni dolgovi – gre za dobljena posojila in nastajajo, ker si podjetje izposoja denar.

- b) **Poslovne obveznosti** - so obveznosti, povezane s poslovanje in ne s financiranjem.
Npr. krediti domačih dobaviteljev (blagovni krediti)

3.2.2.2. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI (zapadejo v plačilo v enem letu)

- a) **Finančne obveznosti** oz. dolgovi - prejeta posojila pri bankah in podjetjih

- b) **Poslovne obveznosti so:**

- obveznosti do dobaviteljev
- obveznosti do delavcev
- izdane menice
- prejeti predujmi
- obveznosti za DDV

**PREMOŽENJE PODJETJA JE TOREJ LAHKO LAST PODJETJA OZ. NJEGOVIH
LASTNIKOV ALI PA JE IZPOSOJENO (tuji dolgovi z obveznostjo do vrnitve)**

LASTNI ali OSNOVNI KAPITAL = AKTIVA - VSI DOLGOVI (obveznosti do drugih)

PRIMER : postopek izračuna osnovnega kapitala

Podjetje ima naslednja stanja sredstev in virov sredstev v EUR

zemljišče 900, obveznosti do dobaviteljev 500, gradbeni objekti 2.000,
obveznosti do banke 1.500, oprema 1.100, denarna sredstva 1.000, **osnovni kapital ?**

a) najprej seštejemo vsa sredstva:

$$900 + 2.000 + 1.100 + 1.000 = 5.000 \text{ €}$$

b) seštejemo še dolgove oz. obveznosti, ki jih ima podjetje do drugih

$$500 + 1.500 = 2.000 \text{ €}$$

c) nato od sredstev odštejemo dolgove podjetja in dobimo vrednost lastniškega kapitala:

$$5.000 - 2.000 = 3.000 \text{ €}$$

Preizkus:

DS	=	4.000,00	Obveznosti iz dolgov	=	2.000,00
KS	=	<u>1.000,00</u>	Kapital	=	<u>3.000,00</u>
Skupaj		5.000,00	Skupaj	=	5.000,00

AKTIVA = PASIVA

5.000,00 € = 5.000,00 €

VAJA 6

_____ izdane menice	1.870,00 €,	_____ obvez. do dobaviteljev	871,00 €
_____ prejeti predujmi	875,00 €	_____ prejeto posojilo za 5 let	5.000,00 €,
_____ obveznost za DDV	272,00 €	_____ blagovni kredit	985,00 €
_____ dobljeno posojilo za 6 mes.	1.500,00 €	_____ obveznost do delavcev	3.207,00 €

Na podlagi podatkov izračunaj kolikšna je vrednost:

1. Dolg. poslovne obveznosti _____
2. Obveznosti iz naslova dolgov _____
3. Kratk. poslovne obveznosti _____
4. Dolgoročne finančne obveznosti _____
5. SKUPAJ PASIVA _____
6. Delež dolgov v pasivi _____ %
7. Delež dolgov v pasivi _____ %

VAJA 7

Stanje 1.1.20__ je:

_____ TRR	2.654,00 €,	_____ obvez. do dobaviteljev	145,00 €,
_____ prejeti predujmi	352,70 €,	_____ denar na poti	951,50 €,
_____ zemljišče	9.872,40 €,	_____ računalnik	984,20 €
_____ prejeto kr. posojilo	1.500,00 €,	_____ proizvodi	207,30 €

1. Izračunaj vrednost:

- a) dolgoročnih sredstev je: _____
- b) kratkoročnih sredstev je: _____
- c) dolgov je: _____
- d) kapital je: _____

VAJA 8

Sredstva – obvez. do virov sredstev	Vrsta	Sredstva	Obveznosti	% sred
oprema 12.350,00				
zaloge proizvodov 890,00				
izdane menice 55,00				
TRR 3.120,00				
zemljišče 13.400,00				
dani dolgoročni kredit 2.600,00				
licence 493,00				
prejete menice 134,00				
kratkoročno bančno posojilo 508,00				
KAPITAL ?				
SKUPAJ				100%

Vrsta:

DS – dolgoročna sredstva

KS – kratkoročna sredstva

Dolg

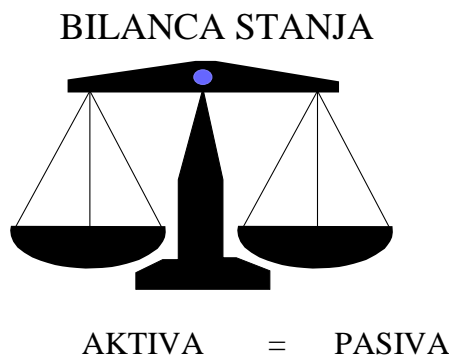
Kapital

VAJA 9

Sredstva – obvez. do virov sredstev	Vrsta	Sredstva	Obveznosti	% obvez
osnovna čreda 6.540,00				
dano krat. posojilo 3.500,00				
prejeti predujmi 560,00				
zaloge blaga 726,00				
dolg. dobljeno posojilo 5.485,00				
obveznost do dobavitelja 216,00				
gotovina v blagajni 130,00				
obveznosti do zaposlenih 2.045,00				
transakcijski račun 5.240,00				
KAPITAL ?				
SKUPAJ				100%

4. BILANCA STANJA

Bilanca stanja je vrednostni prikaz vseh sredstev in virov sredstev v določenem trenutku. Bilanca v pomenu besede pomeni tehtnica, ki mora biti vedno v ravnotežju.

AKTIVA = vsa sredstva (dolgoročna in kratkoročna sredstva)

PASIVA = vsi viri sredstev (kapital in vsi dolgovi)

Temeljno načelo bilance stanja je **BILANČNO RAVNOTEŽJE**, kar pomeni, da je **AKTIVA** vedno enaka **PASIVI**.

Aktiva	Bilanca stanja na dan 31. december 20....	Pasiva
Sredstva	1.000,00 €	Viri sredstev
		1.000,00 €

STATISTIČNI PODATKI IZ BILANCE STANJA na dan _____

SREDSTVA	ZNESEK	VIRI SREDSTEV	ZNESEK
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		I. KAPITAL	
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva		1. Osnovni kapital	
II. Opredmetena osnovna sredstva		2. Rezerve	
1. Zemljišče		3. Nerazporejeni čisti dobiček	
2. Zgradbe		II. OBVEZNOSTI IZ NASLOVA DOLGOV	
3. Oprema		1.	
4. Drobní inventar z življenjsko dobo > 1.leta		2.	
5. Biološka sredstva			
7. Druga opredmetena osnovna sred.			
III. Dolgoročne finančne naložbe			
B. KRATKOROČNA SREDSTVA			
I. Zaloge			
II. Terjatve poslovne terjatve			
III. Kratkoročne finančne naložbe			
IV. Denarna sredstva			
SKUPAJ AKTIVA		SKUPAJ PASIVA	

V Kopru, _____

Poročilo izpolnil: _____

VAJA 10

Na podlagi podatkov iz VAJE 8 sestavi obrazec Statistični podatki bilance stanja

STATISTIČNI PODATKI IZ BILANCE STANJA na dan _____

SREDSTVA	ZNESEK	VIRI SREDSTEV	ZNESEK
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		I. KAPITAL	
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva		1. Osnovni kapital	
II. Opredmetena osnovna sredstva		2. Rezerve	
1. Zemljišče		3. Nerazporejeni čisti dobiček	
2. Zgradbe		II. OBVEZNOSTI IZ NASLOVA DOLGOV	
3. Oprema		1.	
4. Drobn inventar z življenjsko dobo > 1.leta		2.	
5. Večletni nasadi			
6. Osnovna čreda			
7. Druga opredmetena osnovna sred.			
III. Dolgoročne finančne naložbe			
B. KRATKOROČNA SREDSTVA			
I. Zaloge			
II. Terjatve			
III. Kratkoročne finančne naložbe			
IV. Denarna sredstva			
SKUPAJ AKTIVA		SKUPAJ PASIVA	

V Kopru, _____

Poročilo izpolnil: _____

VAJA 11 Na podlagi podatkov iz VAJE 9 sestavi obrazec Statistični podatki bilance stanja

STATISTIČNI PODATKI IZ BILANCE STANJA na dan _____

SREDSTVA	ZNESEK	VIRI SREDSTEV	ZNESEK
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		I. KAPITAL	
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva		1. Osnovni kapital	
II. Opredmetena osnovna sredstva		2. Rezerve	
1. Zemljišče		3. Nerazporejeni čisti dobiček	
2. Zgradbe		II. OBVEZNOSTI IZ NASLOVA DOLGOV	
3. Oprema		1.	
4. Drobn inventar z življenjsko dobo > 1.leta		2.	
5. Večletni nasadi			
6. Osnovna čreda			
7. Druga opredmetena osnovna sred.			
III. Dolgoročne finančne naložbe			
B. KRATKOROČNA SREDSTVA			
I. Zaloge			
II. Terjatve			
III. Kratkoročne finančne naložbe			
IV. Denarna sredstva			
SKUPAJ AKTIVA		SKUPAJ PASIVA	

V Kopru, _____

Poročilo izpolnil: _____

VAJA 12

DOLOČANJE ŠIFER PO KONTNEM NAČRTU

Podjetje MERKS d.d. iz Ljubljane ima dne 1.1.20__ naslednje začetno stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev v EUR:

gotovina v blagajni	450,00	hladilna skrinja	2.900,00
oljčni nasadi	12.400,00	obveznost do dobavitelja	3.000,00.....
računalnik	1.994,00	material ali surovine	3.800,00.....
dana kratkoročna posojila	8.540,00	terjatve do kupcev	2.500,00....
skladišče	43.205,00	kmetijsko zemljišče	14.387,00.....
licence	320,00	prejeti čeki	210,00.....
upravna stavba	54.380,00	kratkoročno prejeto posojilo	7.600,00.....
denar na poti	40,00	denar na TRR	64.980,00.....
izdani čeki	832,00	terjatve za DDV	3.120,00.....
proizvodi	750,00	kontejnerji	11.700,00.....
ladja	15.430,00	vinograd	4.390,00.....
tovarniška zgradba	32.280,00	dolgoročno prejeto posojilo	10.000,00.....
plemenska živina	2.810,00	zaščitne čelade	800,00.....
umetniška slika	4.400,00	pile in žage	45,00.....

STATISTIČNI PODATKI SREDSTEV IN VIROV SREDSTEV na dan:

ZAP.ŠT.	B E S E D I L O	EUR	ZAP.ŠT.	B E S E D I L O	EUR
A.	DOLGOR. SREDSTVA		A.	KAPITAL	
1.	Neopredmetena dolg. sred.		1.	Osnovni kapital	
2.	Opredmetena osnov.sred.		2.	Rezerve	
3.	Dolg. finančne naložbe		B	DOLGOVI	
B	KRATK. SREDSTVA		1.	Dolgoročne obveznosti	
1.	Zaloge		2.	Kratkoročne obveznosti	
2.	Kratkor. finan. naložbe				
3.	Kratkor. poslovne terjatve				
4.	Denarna sredstva				
	<i>S K U P A J</i>			<i>S K U P A J</i>	

4.1. BILANČNE SPREMEMBE

V podjetju nastajajo poslovni dogodki, zato se sredstva in viri sredstev neprestano spreminjajo. Bilanca stanja nam prikaže trenutno stanje vseh sredstev in obveznosti do virov sredstev. Zato nam bo po vsaki spremembi, ki jo povzročil poslovni dogodek, izkazovala drugačno stanje.

Poznamo več bilančnih sprememb:

	VRSTA SPREMEMBE	BILANČNE SPREMEMBE	AKITVA	PASIVA
1.	SPREMEMBE V AKTIVI	več sredstev in manj sredstev	+ -	
2.	SPREMEMBE V PASIVI	več virov sredstev in manj virov sredstev		+ -
3.	POVEČANJE AKTIVE IN POVEČANJE PASIVE	več sredstev in več virov sredstev	+	+
4.	ZMANJŠANJE AKTIVE IN ZMANJŠANJE PASIVE	manj sredstev in manj virov sredstev	-	-

PRIMERI POSLOVNIH DOGODKOV ZA VSE ŠTIRI BILANČNE SPREMEMBE :

Primer 1

Za gotovino smo kupili material 1.000,00 €.

Primer 2

Banka nam je dolgoročno posojilo 5.000,00 € spremenila v kratkoročno posojilo.

Primer 3

Od dobavitelja smo prejeli račun za nabavljeno trgovsko blago 3.000,00 €.

Primer 4

Plačali smo račun dobavitelju in denar vzeli s transakcijskega računa 3.000,00 €.

PRIMER:

Podjetje Luna d.o.o ima naslednje stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev v EUR:

TRR 50.000,00 blagajna 12.000,00 obveznost do banke 4.000,00
 oprema 6.000,00 konj 9.000,00 obveznost do dobavitelja 8.000,00
osnovni kapital ?

AKTIVA Statistični podatki bilance stanja podjetja LUNA d.o.o. na dan 1.1.20 PASIVA

Zap.št.	Besedilo	Znesek	Zap.št.	Besedilo	Znesek
I.	DOLG. SREDSTVA		I.	KAPITAL	
1.	Oprema		1.	Osnovni kapital	
2.	Osnovna čreda		II.	OBVEZ - DOLGOVI	
II.	KRATK. SREDSTVA		1.	Obveznosti do banke	
1.	TRR		2.	Obveznosti do dobavit.	
2.	Blagajna		xxx	xxxxxxxxxxxxxxxx	
I + II	SKUPAJ		I + II	SKUPAJ	

Do 30.09. 20__ so nastali naslednji poslovni dogodki:

1. Blagajnik je položil 5.000,00 € na TRR.
2. Banki smo vrnilo za 1.400,00 € obveznosti, denar smo vzeli iz TRR.
3. Kupili smo od dobavitelja za 4.000,00 € opreme.

Na podlagi poslovnih dogodkov ugotovi novo stanje bilance stanja na dan 30.9.20__

**AKTIVA Statistični podatki bilance stanja podjetja LUNA d.o.o. na dan
 PASIVA**

Zap.št.	Besedilo	Znesek	Zap.št.	Besedilo	Znesek
I.	DOLG. SREDSTVA		I.	KAPITAL	
1.			1.		
2.			II.	OBVEZ - DOLGOVI	
II.	KRATK. SREDSTVA		1.		
1.			2.		
2.					
I + II	SKUPAJ		I + II	SKUPAJ	

VAJA 13 – določanje bilančnih sprememb

1. Nabavili smo blago, račun dobavitelja znaša 3.000,00 €.
2. Nakazali smo plače zaposlencem 20.000,00.
3. Blagajnik je dvignil 230,00 € gotovine s transakcijskega računa.
4. Kupcu smo prodali zemljišče vredno 10.000,00 €.
5. Za gotovino smo kupili delovne obleke v vrednosti 400,00 €.
6. Kupec nam je nakazal 1.000,00 € predujma.
7. Kupili smo licenco vredno 2.000,00 € in jo plačali s čekom.
8. Dobavitelju smo plačali 300,00 € dolga z nakazilom.

VAJA 14 – določanje bilančnih sprememb

1. Kupili smo tovarniško zgradbo in prejeli račun dobavitelja v znesku 211.000,00 €.
2. Plačali smo s TRR-ja 980,00 € obveznosti za DDV.
3. Dobavitelju plačamo 900,00 € s čekom.
4. Pri banki smo najeli posojilo 90.000,00 € za dobo 5 let. Denar smo prejeli na TRR.

VAJA 15

BILANČNE SPREMEMBE

Zap.št.	BESEDILO	POZICIJA	AKTIVA		PASIVA	
			+	-	-	+
1.	Kupec nam nakaže 500 € predujma.					
2.	Od podjetja Merkur d.d smo nabavili za 900 € materiala.					
3.	Z gotovino smo poravnali 200 € prejetega posojila.					
4.	Dobavitelju smo poravnali 400 € z menico.					

5. K O N T O

Je knjigovodski račun na katerem evidentiramo spremembe, ki nastajajo na podlagi poslovnih dogodkov . Konto je sestavljen iz dveh delov. Leva stran konta se imenuje DEBET, desna stran pa KREDIT. Poznamo še dva druga izraza v breme in v dobro.

Vsak konto ima svoje ime. Ime konta mora biti natančno, tako da jasno določa njegovo vsebino. Poleg imena imajo konti tudi številčne oznake. Te številke so zabeležene v kontnem načrtu.

<u>debet</u>	<u>šifra in ime konta</u>	<u>kredit</u>
knjižba v breme		knjižba v dobro

Vsakemu zapisu na konto, tako z ročnim knjiženjem, kot s knjiženjem na računalnik pravimo **knjižba**.

5.1. VRSTE KONTOV

Glede na njihovo funkcijo poznamo:

1. **konte stanja** – tu evidentiramo stanja in gibanja sredstev in obveznosti do virov sredstev
2. **konti stroškov** - na njih evidentiramo vse nastale stroške s pomočjo katerih pridemo do poslovnih učinkov (proizvodov, storitev)
3. **konte uspeha** - na njih evidentiramo prihodke in odhodke podjetja, z njimi ugotavljamo poslovni izid podjetja.

Glede na obseg izkazanih podatkov pa poznamo:

- a) **zbirne ali sintetične konte** – gre za zbirno knjiženje različnih vrst materiala na enem kontu (na primer konto Zaloga materiala),
- b) **posamezni ali analitični konti** – gre za analitično evidenco sredstev in virov sredstev. Npr.: konto zaloga materiala-železo debeline 2 mm, zaloga materiala-železo 4 mm ali pa dobavitelj MERKATOR d.d., dobavitelj KRKA d.d., dobavitelj LEK d.d. itd.

V dvostavnem knjigovodstvu knjižimo vsak poslovni dogodek najmanj na dveh kontih, enkrat na debet (levo stran) in enkrat na kredit (desno stran) dveh različnih kontov.

DEBETNA KNJIŽBA NA KONTU IMA VEDNO SVOJO KREDITNO PROTIKNJIŽBO NA DRUGEM KONTU.
--

5.1.1. KONTI STANJA

Konti stanja so **konti sredstev ali aktivni konti** in **konti virov sredstev ali pasivni konti**.

PRAVILA KNJIŽENJA NA KONTE STANJA ALI AKTIVNE KONTE:

Debet	110-	TRANSAKCIJSKI RAČUN	Kredit
(1)	ZAČETNO STANJE	ZMANJŠANJE sredstev	(3)
(2)	POVEČANJE sredstev	SALDO ali končno stanje	(4)

PRAVILA KNJIŽENJA NA KONTE VIROV SREDSTEV ALI PASIVNE KONTE

Debet	220 - DOBAVITELJ	Kredit	
ZMANJŠANJE virov sredstev	(3)	ZAČETNO STANJE	(1)
SALDO ali končno stanje	(4)	POVEČANJE virov sredstev	(2)

Primer : knjiženje poslovnega dogodka

1. Dobavitelju smo plačali račun 300,00 € iz sredstev TRR.

Debet	110- TRR	Kredit	Debet	220 – Dobavitelj	Kredit
Stanje		300 (1)	(1) 300		Stanje

Poslovni dogodek je zmanjšal stanje na TRR za 300,00 € in zmanjšala se je obveznosti do dobavitelja za 300,00 €.

VAJA 16

Podjetje »ODPRI« ima na dan 1.9. 20__ naslednja sredstva in obveznosti do virov sredstev:

zemljišče	13.000,00 €	izdane menice	8.000,00 €	TRR	40.000,00 €
zaloga materiala	30.000,00 €	terjatev do kupca	1.120,00 €		
obveznost do dobavitelja	550,00 €	gotovina v blagajni	800,00 €	osnovni kapital?	

Sestavite bilanco stanja v dvostranski obliki in odprite konte!

STATISTIČNI PODATKI SREDSTEV IN VIROV SREDSTEV na dan:

ZAP.ŠT.	B E S E D I L O	EUR	ZAP.ŠT.	B E S E D I L O	EUR
A.	STALNA SREDSTVA		A.	KAPITAL	
1.	Neopredmetena dolg. sred.		1.	Osnovni kapital	
2.	Opredmetena osnov.sred.		2.	Rezerve	
3.	Dolg. finančne naložbe		B	DOLGOVI	
B	GIBLJIVA SREDSTVA		1.	Dolgoročne obveznosti	
1.	Zaloge		2.	Kratkoročne obveznosti	
2.	Kratkor. finan. naložbe				
3.	Kratkor. poslovne terjatve				
4.	Denarna sredstva				
	<i>S K U P A J</i>			<i>S K U P A J</i>	

Knjiži naslednje poslovne dogodke in ugotovi bilanco stanja po knjiženju:

- Z gotovino smo kupili material vreden 500,00 €.
- Dobavitelj je menico unovčil. Knjiži spremembo na TRR.
- Poravnali smo 50,00 € obveznosti dobavitelju z nakazilom.

AKTIVNI KONTI

PASIVNI KONTI

STATISTIČNI PODATKI SREDSTEV IN VIROV SREDSTEV na dan:

<i>ZAP.ŠT.</i>	<i>B E S E D I L O</i>	<i>EUR</i>	<i>ZAP.ŠT.</i>	<i>B E S E D I L O</i>	<i>EUR</i>
A.	DOLGOR. SREDSTVA		A.	KAPITAL	
1.	Neopredmetena dolg. sred.		1.	Osnovni kapital	
2.	Opredmetena osnov.sred.		2.	Rezerve	
3.	Dolg. finančne naložbe		B	DOLGOVI	
B	KRATK. SREDSTVA		1.	Dolgoročne obveznosti	
1.	Zaloge		2.	Kratkoročne obveznosti	
2.	Kratkor. finan. naložbe				
3.	Kratkor. poslovne terjatve				
4.	Denarna sredstva				
	<i>S K U P A J</i>			<i>S K U P A J</i>	

VAJA 17

Podjetje "Slonček" ima naslednja sredstva in obveznosti do virov sredstev 1.9.20_____.

zaloga blaga 1.120,00 €, TRR 25.340,00 €, zgradbe 284.900,00 €
 dolg. prejeto posojilo 10.500,00 €, dobavitelji 3.700,00 €, osnovni kapital ?

V obdobju od 1. oktobra do 9. oktobra 20___, so nastali naslednji poslovni dogodki:

- 1) Iz TRR banki nakažemo obrok posojila 1.500,00 €
- 2) Pri dobavitelju smo nabavili za 580,00 € trgovskega blaga.
- 3) Kupili smo skladišče z najetim dolgoročnim posojilom 115.100,00 €.
- 4) Dobavitelju smo plačali za 500,00 € obveznosti z nakazilom iz TRR.

Izračunaj končno stanje in konte zaključiti.

AKTIVNI KONTI

PASIVNI KONTI

STATISTIČNI PODATKI SREDSTEV IN VIROV SREDSTEV na dan:

ZAP.ŠT.	BESEDILO	EUR	ZAP.ŠT.	BESEDILO	EUR
A.	DOLGOR. SREDSTVA		A.	KAPITAL	
1.	Neopredmetena dolg. sred.		1.	Osnovni kapital	
2.	Opredmetena osnov.sred.		2.	Rezerve	
3.	Dolg. finančne naložbe		B	DOLGOVI	
B	KRATK. SREDSTVA		1.	Dolgoročne obveznosti	
1.	Zaloge		2.	Kratkoročne obveznosti	
2.	Kratkor. finan. naložbe				
3.	Kratkor. poslovne terjatve				
4.	Denarna sredstva				
	SKUPAJ			SKUPAJ	

Na podlagi končnih stanj – saldov iz **VAJE 18** sestavi bilanco stanja na dan 30.9.20__ !

AKTIVA		Statistični podatki BILANCE STANJA na dan: _____	PASIVA	
DOLGOR. SREDSTVA		_____	KAPITAL	
1.....	Oprema	_____	1.	Osnovni kapital
KRATKOR. SREDSTVA		_____	OBVEZNSOTI IZ DOLGOV	
1.....	Blagajna	_____	1.....	Obveznosti do zaposlenih
2.....	TRR	_____	2.....	Krat. prejeto posojilo
3.....	Terjatve do kupcev	_____	3.....	_____
4.....	Zaloga blaga	_____		
5.....	_____	_____		
6.....		_____		
SKUPAJ		_____	SKUPAJ	

VAJA 19 - PREVERJANJE ZNANJA

Začetno stanje 1.1.: oprema 45.000,00 €, blagajna 13.000 €, TRR 84.000 €, zaloga blaga 5.400,00 €, obveznosti do zaposlencev 8.900,00 €, kratkoročno prejeto posojilo 10.000,00 €, osnovni kapital ?

Odprite konte in knjižite naslednje poslovne dogodke:

1. Kupcu smo prodali za 10.000 € opreme.
2. Od dobavitelja smo kupili za 2.400 € blaga.
3. Izplačali smo obveznosti do zaposlencem 8.900,00 € TRR.
4. Blagajnik položi gotovino na TRR.
5. Kupec je plačal 200,00 € s čekom.
6. Iz TRR smo plačali obrok kratk. prejetega posojila 190,00 €.
7. Kupili smo vinograd z najetim kratkoročnim posojilom 30.000 €.

Zaključite konte in sestavi zaključno bilanco stanja na današnji dan.

Aktivni konti

Pasivni konti

AKTIVA Statistični podatki BILANCE STANJA na dan:

PASIVA
